

[Boligministeren.]

bedt om at få ordet, men syntes alligevel, jeg ville frafalde det på grund af det fremskredne tidspunkt i går.

Når jeg nu alligevel er på talerstolen, vil jeg gerne gøre et par enkelte bemærkninger herom. Jeg skal forbigå det ærede medlem hr. Axel Kristensens venlighed om de faglærte bygningsarbejdere, der ved deres monopol udnytter lønglidningen og til gengæld kvitterer, som det ærede medlem sagde i går, med en nedsat arbejdsydelse til skade for de dygtige og de flinke industriarbejdere, der må nøjes med en løn på det halve af, hvad en bygningshåndværker kunne tjene, forbigå det, fordi det er en tankegang, der ikke behøver imødegåelse.

Som en af årsagerne til det høje huslejeniveau i nybyggeriet har det ærede medlem hr. Axel Kristensen peget på lønudviklingen i byggefagene, og han konstaterede her, at i tiden fra 1958 til 1962 havde håndværkerudgifterne været nogenlunde uændrede, medens arbejdslønnen i samme periode for byggefagenes arbejdere var steget med 56 pct. Nu var det jo rart at vide, hvad man tænker på med et udtryk som nogenlunde uændrede håndværkerudgifter. Jeg har i hvert fald ikke konstateret, at de har været uændrede. Det ærede medlem sagde, at arbejdsgiverne selv havde betalt den merudgift, som var en følge af lønglidningen, og at det var sket på bekostning af den rationaliseringsgevinst, der kunne være kommet forbrugerne til gode gennem en bedre, en billigere produktionsform, som altså i stedet for var opslugt af lønglidningen. Jeg kan oplyse, at byggeomkostningerne i den nævnte periode efter byggeomkostningsindeksen er steget fra 107 til 130, d. v. s. med 21,4 pct.; heraf udgør arbejdslønnens stigning 30 pct., altså mindre end $\frac{1}{3}$ af den samlede stigning i byggeomkostningerne.

Men det, der navnlig havde interesse i gårsdagens debat, var de ærede medlemmer hr. Weikops og hr. Axel Kristensens bemærkninger om den manglende kontrol med priser og avancer på byggeriet, og det ærede medlem hr. Ib Thyregod gentog netop dette her i dag. Det er et problem, der også ved anden anledning er fremhævet af det ærede medlem hr. Erik Eriksen.

Den højtærede handelsminister gjorde nogle bemærkninger hertil i går, men jeg

vil gerne føje et par til. Jeg tror, at en af de væsentligste årsager til den lønglidning, der har fundet sted inden for byggesektoren, er, at visse entreprenører og håndværksmestre har haft held til at få gennemført et forbehold i entreprisekontrakten, et forbehold, der i sig selv er, jeg havde nær sagt et incitament, der på sin vis beforder og i hvert fald ikke hæmmer lønglidningstendenser. Som bekendt har det alle dage været normalt og også naturligt, at enhver tilbudsgivende entreprenør har taget forbehold med henblik på regulering af sine tilbud, for så vidt angår dækning af prisstigninger på materialer, lønstigninger som følge af den legale, d. v. s. den overenskomstmæssige, lønregulering såvel som den dokumenterede stigning i materialepriserne, der har fundet sted under arbejdets gang fra det tidspunkt, da tilbuddet blev afgivet, indtil arbejdet blev afleveret.

I den seneste tid, d. v. s. i det sidste par år, har vi oplevet en helt ny formulering eller vel rettere et supplement, der tager forbehold over for lønglidning i byggeperioden. Jeg har i en række entreprisekontrakter set ganske enslydende forbehold i så henseende, forbehold, hvoraf det fremgår, at der ud over de sædvanlige forbehold nu også tages forbehold med hensyn til eventuel lønglidning i byggeperioden, og det sker på den måde, at Dansk Arbejdsgiverforenings officielle lønstatistik skal lægges til grund for den pris, der fastsættes på tilbudsdatoen, og for så vidt det så under arbejdets gang viser sig, at den officielle lønstatistik registrerer en lønstigning, vil et afgivet tilbud være at regulere, og det ganske uanset hvad årsagen er til, at denne lønstigning inden for faget i sin helhed har fundet sted, og ganske uanset om den pågældende entreprenør ikke har truffet aftale, ikke har været udsat for ændrede lønvilkår, ændrede akkorder eller i det hele taget andre lønvilkår på den pågældende byggeplads, siden arbejdet blev påbegyndt. Det vil måske være værd at overveje, om sådanne aftaler fortsat skal respekteres af bygherrer, så meget mere som aftaler af denne art, eller jeg vil hellere sige mere korrekt ganske ensidige og bygherren påtvungne forbehold, ikke ligefrem opfordrer ham til at være tilbageholdende over for lønglidningstendenser. Måske burde vi se lidt nærmere på dette problem i det udvalg,